

رشد و تکامل همه جانبه دوران ابتدای کودکی

رشد و تکامل انسان یک جریان مداوم است که از قبل از تولد شروع و نتیجه نهایی تداخل عوامل قبل، هنگام و پس از تولد است. با توجه به اینکه دو مؤلفه رشد و تکامل ممکن است در نتیجه بسیاری از حالات پاتولوژیک تحت تأثیر قرار گرفته و ارزیابی شاخص های آن، آینه تمام نمایی از وجود مشکلاتی است که با مداخله قابل درمان است؛ لذا بررسی معیارهای تکاملی به خصوص در سال اول زندگی که سرعت تحول این پدیده ها از هر زمان دیگری بیشتر است از اهمیت خاصی برخوردار می باشد.

تکامل ابتدای کودکی شامل حیطه های مختلفی از قبیل تکامل شناختی، تکلمی، احساسی، اجتماعی، جسمی، روانی و معنوی می باشد که همگی قویا بر یادگیری، موفقیت تحصیلی، احتمال ابتلا به بیماری های جسمی و روانی، مشارکت اقتصادی، عملکرد اجتماعی و سلامت فرد تاثیر به سزایی خواهند داشت. تجربیات سال های ابتدای کودکی زیر بنای مهم زندگی افراد است. اگر به نیازها و حیطه های تکاملی کودکان در این دوران پاسخ مناسبی داده شود، کودکانی سالم تر و با توانایی های بیشتری خواهیم داشت. مشکلات تکاملی و رفتاری از هر گونه مشکلی در طب کودکان به جز عفونت ها و تروما شایعتر می باشند. آکادمی پزشکان کودکان آمریکا شیوع اختلالات تکاملی را حدود ۲۰-۱۵ درصد بیان می کند.

اگر بخواهیم آمار شیوع اختلالات تکاملی را در ایران بر اساس تعداد نفرت مبتلاء در هر ۱۰۰۰ نفر ارائه نماییم فلج مغزی ۲-۴ درصد، اختلال بینایی ۳-۶ درصد، اختلال شنوایی ۲-۸ درصد، عقب افتادگی ذهنی ۵/۲ درصد، ناتوانی یادگیری ۵/۷ درصد، بیش فعالی (ADHD) ۱۵ درصد و مشکلات رفتاری ۶-۱۳ درصد برآورد شده است.

همانطور که ملاحظه می شود مجموع این اختلالات، رقم بسیار بالایی خواهد شد. از آنجایی که فقط ۳۰ درصد بچه های با مشکلات رفتاری و تکاملی بوسیله مراقبین بهداشت اولیه مشخص می شوند، آکادمی طب اطفال آمریکا بیماریابی تکامل را برای ویزیت کودکان سالم پیشنهاد می کند.

بر اساس بررسی سال ۱۳۸۹ سیمای سلامت و جمعیت در ایران از تعداد ۳۶۷۱ کودک ۵۹-۳۶ ماهه تکامل کودکان در حوزه تکلم- شمارش ۶۸,۹۸٪، در حوزه تکامل جسمی ۷۰,۸۴٪ و در حوزه تکامل آموزشی ۹۵,۳۹٪ بوده است.

به منظور بررسی تاخیر تکاملی کودکان از تست ASQ استفاده می گردد. پرسشنامه سنین و مراحل (ASQ) یک سیستم غربالگری اختلالات تکاملی کودکان متشکل از ۱۹ پرسشنامه برای سنین ۴ تا ۶۰ ماهگی است. وظیفه این پرسشنامه جدا کردن کودکان نیازمند بررسی های بیشتر از کودکان سالم می باشد. برای هر گروه سنی ۳۰ سوال وجود دارد که شامل ۶ سوال برای هر یک از حیطه های پنجگانه برقراری

ارتباط (Communication) حرکات درشت (Gross motor) ، حرکات ظریف (Fine motor) ، توان حل کردن مسئله (Problem solving) و رفتارهای شخصی - اجتماعی (Personal - social) می باشد.

بررسی وضعیت تکاملی کودکان کمک بزرگی به حفظ و ارتقاء سلامت یک انسان به عنوان محور توسعه نموده و از طرف دیگر در کاهش مشکلات و هزینه هایی که بر خانواده و جامعه تحمیل می نماید تاثیر گذار می باشد. لذا دانستن بعد و علل این معضل یاری کننده مسئولین در برنامه ریزی جهت شناخت و ارائه امکانات در راستای کاهش یا بهبود اختلالات تکاملی کودکان می باشد.

بدین منظور در راستای ارتقای سلامت کودکان، مرکز جامع تکامل کودکان تراب (تابع مرکز بهداشت شمال) با ارائه خدمات بهداشتی و درمانی اعم از انجام تست غربالگری ASQ و BAYLEY ، گفتار درمانی، کار درمانی، بینایی سنجی، شنوایی سنجی، معاینات توسط متخصصین اطفال، نورولوژیست و ... راه اندازی می گردد.

